

UN CONGRÉS PER A UNA CRISI

Miquel Vidal
 Director del Congrés Art i Paisatge Vitivinícola. Enoturisme.

El Congrés Art i Paisatge Vitivinícola. Enoturisme celebrarà del 27 al 28 de Juny d'enguany la seva 4a edició amb la qual ha esdevingut un ens consolidat i actiu en la protecció, gestió, formació i sensibilització del paisatge en general i del paisatge vitivinícola en particular, dialogant amb un desenvolupament sostenible compatible amb la identitat vitivinícola.

El Congrés, després de 6 anys d'activitat, és una trobada biennal útil, de reconeguda solvència en el context vitivinícola.

El Congrés s'adreça a una àmplia base social, vinculada al món de la viticultura i el seu paisatge que comprèn administracions i agents diversos així com totes aquelles persones preocupades pel paisatge i d'una forma concreta pel de la vinya vinculat al plaer cultural dels vins i els caves.

El Congrés, que té el suport de tres universitats catalanes -Universitat de Barcelona (UB), Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i la Universitat Rovira i Virgili (URV) de Tarragona-, de l'Institut d'Estudis Catalans i de l'Observatori del Paisatge de Catalunya esdevé així un marc de trobada que té com a objectiu ser una eina útil per la preservació i gestió acurada del paisatge vitivinícola i la seva identitat en el desenvolupament necessari i sostenible.

Cada Congrés ha tingut la seva especificitat conjuntural concreta, aquesta edició ve definida per la crisi. Més que mai el Congrés es reafirma ara en la voluntat de servei, de lloc d'intercanvi de coneixement, saber i experiències entre especialistes, locals i internacionals per anar endavant i afrontar els reptes que el canvi anuncia.

Els continguts del Congrés tenen dos objectius bàsics:

- 1) Fomentar el diàleg entre tots els agents que tenen incidències sobre el paisatge vitivinícola i la seva identitat
- 2) Aportar idees i estratègies que ajudin a tots els nivells, privat i públic, a una relació harmònica entre desenvolupament i paisatge, vetllant per la preservació de la identitat vitivinícola.

El contingut del Congrés s'organitzen en:

1. Les ponències que abasten les temàtiques vitivinícoles més importants en tots els àmbits, presentades per experts nacionals i internacionals.
2. Els Blocs Singulars, sessions temàtiques diferenciades, aquest any sobre Governança, amb l'assistència del conseller d'Empresa i Ocupació, Honorable Sr. Felip Puig.
3. Els treballs de recerca bàsica, introductoris a temàtiques amb forta incidència en el territori.
4. Les intervencions artístiques efímeres o semipermanents com a processos participatius per una nova lectura del paisatge de la vinya. Aquest any, la "Vinya de Foc" coincidint amb la revetlla de Sant Pere.

Les crisis, com deia Einstein, són com la nit del nou dia i com a tal cal preparar-se per la nova aubada, que serà diferent i nova. En aquest sentit, el IV Congrés incorpora dues temàtiques que en certa manera tenyeixen els seus continguts: l'enoturisme i la dimensió cultural del paisatge de la vinya.

L'enoturisme és presentat en el Congrés com aquella estratègia que rentabilitzant econòmicament tots els continguts naturals i culturals del territori, des de les rieres, els turons, la vinya i els cellers fins a l'arquitectura gòtica, modernista o contemporània i les interrelacions entre ells, garanteix la màxima qualitat del paisatge i del medi, ja que un dels pilars essencials de l'enoturisme és el paisatge cultural de la vinya ben conservat.

L'enoturisme imposa anar més enllà de l'"oasis" individual, enmig del caos i el desordre i exigeix un territori endreçat, equilibrat i harmònic, la creació de la matriu enoturística d'excepció. El nou futur exigeix canviar de registre, l'avenir del Penedès es dilucidarà en el territori social de tots. Les concepcions empresarials i territorials "low cost, low quality" estan condemnades al fracàs i arrossega a la fallida tota la DO.

La cultura, l'art, han estat sempre presents en el Congrés, i potser fins i tot aquest últim ha estat objecte d'interpretacions errònies, que interpretaven l'art com quelcom poc vinculat al lloc. El IV Congrés incorpora la dimensió cultural del paisatge de la vinya amb un doble objectiu: primer, recuperar l'estima d'un paisatge vitivinícola singular on la natura, la cultura i la vinya es combinen com en pocs paisatges vitivinícoles del món; i segon, com a recurs per potenciar i fer explícita la dimensió cultural del paisatge reconeguda des de la Il·ludat d'Homer "Ja la teva mare, la vinya, no t'abraçarà amb l'amable sarment, ni et cobrirà amb pàmpols de nèctar", fins al cinema amb pel·lícules com "Sideways" coneguda aquí amb el significatiu títol "Entre copas", dirigida per Alexander Payne.

El IV Congrés presenta un programa que recull l'esforç i la il·lusió del comitè científic i el saber dels millors experts per compartir-lo amb tu, el 27 i 28 de juny al Vinseum de Vilafranca i la cloenda a Subirats, amb un únic gran objectiu: fer gran i fort el paisatge i el món de la vinya arreu.

Organitza:

Patrocinadors:

IV Congrés d' Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme

Cultura i paisatge vitivinícola

27/28 JUNY 2013

VILAFRANCA DEL PENEDES LAVERN SUBIRATS

ESCOLTA PENEDES CAUCC/Arpa Dal Boixó

MATÍ DIA 27

1. CULTURA I PAISATGE VITIVINÍCOLA: EL COMPROMÍS TERRITORIAL I SOCIAL AMB EL TERRITORI

08.30-08.35 Benvinguda al Vinseum. Josep Soler, president Junta del Vinseum.

08.35-08.50 Presentació del Congrés. Miquel Vidal, doctor en Arquitectura, màster en Arquitectura del Paisatge (UPC) i director del Congrés.

08.50-09.00 El compromís dels ajuntaments amb el Congrés: Pere Regull, alcalde de Vilafranca, i Pere Pons, alcalde de Subirats.

09.00-09.30 Inauguració del Congrés. Conferència inaugural: Paisatgisme artístic els segles XX i XXI: de la figuració, l'abstracció i el videoart. Lourdes Cirlot, vicedirectora de Relacions Institucionals i Cultura (UB).

09.30-10.15 Arquitectura en el no-urbanitzable: els cellers. És específic el paisatge de la vinya com a paisatge agrícola? Agustí Serra, director. Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme. Generalitat de Catalunya.

10.15-10.30 Torn de preguntes.

10.30-10.45 Pausa

10.45-11.30 El patrimoni del paisatge vitivinícola i la seva gestió, nous usos. Exemples. Enoturisme, opcions. Soazig Darnay, paisatgista (DPLG).

11.30-11.45 Torn de preguntes.

11.45-12.30 Presentació del Fòrum Internacional del Paisatge de la Vinya. Enoturisme. (FIPVE). Miquel Vidal, doctor en Arquitectura (UPC).

12.30-12.45 Torn de preguntes.

12.45-13.30 Destinacions turístiques socialment responsables. Josep M. Canyelles, promotor de Responsabilitat Global, soci fundador de Vector 5

13.45 Torn de preguntes.

13.45-15.00 Dinar

TARDA

2. CULTURA I PAISATGE VITIVINÍCOLA; ART, LITERATURA I PAISATGE

15.00-15.45 La literatura agrària. Jordi Llavina, escriptor, poeta i crític literari.

15.45-16.00 Torn de paraules.

16.00-16.45 Escultura i ironia en el paisatge. Josep Roy, doctor en Belles Arts (UB).

16.45-17.00 Torn de preguntes.

17.00-17.30 Pausa

17.30-18.15 La identitat vitivinícola retorna a Vilafranca. Filipa Arderius, arquitecta, màster en Art per la Universitat de Coimbra.

18.15-18.30 Torn de preguntes.

18.30-19.30 Taula rodona: Art i lloc a la vinya. Ton Salvadó, arquitecte; David Ribas, pintor i gestor de HD. Riudebitlles; Pau Catà, coordinador del Centre de Recerca i Creació Casamarles (CERCCA) i investigador cultural. Moderador: Josep Massana, escultor.

19.30-21.00 Videovinya. Geografies Emocionals. Vídeo: Claire Le Clezio. Dansa Zoe Balasch. Videocreació i la realitat paisatgística penedesenca, realitzat en residència CERCCA. Interior de paisatge. Elisenda Trilla. Activitat coorganitzada per VINSEUM i la Biblioteca Torras i Bages de Vilafranca del Penedès dins el projecte de Biblioteques amb D.O

21:30 Sopar Congrés

MATÍ

3. LA GOVERNANÇA DEL PAISATGE VITIVINÍCOLA. EMPRESA I OCUPACIÓ.

09.00-09.30 El paisatge de la vinya en el marc empresarial. Honorable Sr. Felip Puig, conseller d'Empresa i Ocupació.

4. CULTURA I PAISATGE VITIVINÍCOLA: EL PATRIMONI IMMATERIAL I MATERIAL COM A ACTIUS DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL

09.30-10.30 Taula Rodona: Paisatge vitivinícola i patrimoni intangible. Roser Vernet, empresària Turisme rural i cultural; Xavier Fornos, director de Vinseum; Isaac Albesa, periodista, Comunicació de la D.O. Tarragona; Àngels Travé, llicenciada en Ciències Polítiques. Moderador: Josep Ma Puiggròs.

10.30-10.45 Torn de preguntes.

10.45-11.15 Pausa

11.15-12.00 El paisatge històric i arqueològic vitivinícola del Penedès. Magí Miret Mestre, arqueòleg dels Serveis Territorials de Cultura a Barcelona.

12.00-12.15 Torn de preguntes.

12.15-13.00 Paisatge vitivinícola, exquisidesa. Enoturisme. Jordi Secall, Director de Màrqueting de la Agència catalana de Turisme.

13.00-13.15 Torn de preguntes.

13.15-15.00 Dinar

TARDA

5. CULTURA I PAISATGE VITIVINÍCOLA: INSTRUMENTS

15.00-15.45 Paisatge vitivinícola i patrimoni material. Josep Bertran, doctor arquitecte i director ETSAR, URV.

15.45-16.00 Torn de preguntes.

16.00-16.45 La gestió territorial del paisatge cultural: enoturisme. La construcció de la matriu enoturística d'excel·lència. Cas d'Estudi: L'eno-hinterland de Sant Cugat S. Sara R. Cosmen, Miquel Vidal, arquitectes (UPC)

16.45-17.00 Torn de preguntes.

17.00-17.45 Presentació de les conclusions del IV Congrés.

17.45-18.00 Torn de preguntes.

18.00-18.30 Pausa

18.30-19.30 Inauguració de l'Espai Experimental, Espai(vi) (Hermenegild Clascar 16-18) Projecte Vinyafranca. Recuperem la identitat vitivinícola de Vilafranca. Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Reus (ETSAR); Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB), Projecte i coordinació.

NIT

6. ART VIU A LA VINYA

20.00-00.00 Presentació i Tast de caves d'anyada Gran Reserva i Tast de vins de terror del Penedès, amb coca enramada del Vendrell a càrrec de Ferran Centelles, sommelier del Bulli 2000-2011, cofundador de Outlook Wine i Winesissocial.com.

Sopar informal. Actuació musical EMAP.

Espectacle de dansa, La Danseria de Vilafranca

La Ruta del Sentits cap a una experiència de paisatge. Zoe Balasch, Jordi Mas. Sasha Agranov. Violoncel.

Performance. Miquel Àngel Planas

Focfiloxerafoc. Solstici d'estiu 2.0. Josep Massana i ETSAB

DIA 28

27/28 juny AUDITORI VINSEUM PLAÇA JAUME I, 1 VILAFRANCA DEL PENEDÈS

ART VIU A LA VINYA A CAVA GUILERA,
LAVERN SUBIRATS

ALLOTJAMENTS

SOL I VI: TELF 938993204

HOTEL DOMO: TELF 938172426

HOTEL PERE III: TELF 938903100

CASA TORNER I GUELL: TELF 938174755

INSCRIPCIONS

ON-LINE: WWW.TURISMESUBIRATS.CAT/CONGRES
WWW.CONGRESARTIPAISATGE.CAT

OFF-LINE: Compte Bancari Congrés 3058-0556-63-2732000024

OMPLIR EL FORMULARI D'INSCRIPCIÓ D'AQUEST TRÍPTIC I ENVIAR JUNT
AMB COMPROVANT INGRÉS A info@turismesubirats.cat

QUOTA D'INSCRIPCIÓ

DOS DIES 70€

UN DIA 35€

ESTUDIANTS 10€ (cal presentar matrícula)

SOPAR CONGRÉS 40€

SOPAR INFORMAL no-congressistes 10€
congressistes 0€

FORMULARI D'INSCRIPCIÓ

NOM.....

COGNOMS.....

ORGANISME/EMPRESA.....

CENTRE DE TREBALL.....

CÀRREC.....

ADREÇA.....

C.P.....POBLACIÓ.....

TELÈFON.....FAX.....

E-MAIL.....

DADES DE FACTURACIÓ

RAÓ SOCIAL.....

CIF/NIF.....

ADREÇA FISCAL.....